

טופס סילבוס

שיעור / תרגיל : סקר, תיעוד והערכה לאתר בסביבה היסטורית בנויה
Survey, Documentation and Evaluation for a site in a built
historical Urban area

סמסטר א' תשע"ה (קורס שנת)

4 ש"ס

סוג המסגרת: שיעור, תרגיל

סמסטר א' - יום א' 14:00-16:00,

סמסטר ב' - יום א' 14:00-16:00,

שם המרצה: פרופ' אדריכל אמנון בר אור

טלפון: 03-5163082

דואר אלקטרוני: amnon@baror-arc.com

שעות קבלה: 16:00 - 14:00 יום: א' בניין: דה - בוטון חדר: מזכירות ב"ס
לפי תאום טלפוני מראש

תיאור הקורס

שיעור / תרגיל לסקר, תיעוד והערכה לאתר בסביבה היסטורית בנויה.
הקורס לתייעוד מהווה מבוא חיוני לעיסוק האדריכלי בסביבה בנויה ולעיתים אף פגיעה, במטרה להכירה, להעריכה ולקיים בה תהליכי תכנון ופיתוח ראויים ומקיימים. השיעור ייערך במתכונת פרונטלית ואילו התרגיל יעשה בכיתות הסטודיו, כאשר העבודה נעשית על ידי זוגות / שלישיות תלמידים באתר אשר נבחר על ידם. השעורים מוקדשים להרצאות מרחיבות בנושאי הקורס הנדונים ולדיון מעמיק בהם. המפגשים יוקדשו להנחיה והדרכה, לביקורת והסבר המטלות המתמשכות משיעור לשיעור. ההנחיה תיערך עם שני המנחים, לעיתים יחד ולעיתים לחוד.

The survey documentation course is a wide introduction for research and evaluation in an urban area.

The course includes frontal lectures in class and exercises which take place in Studio classes.

The students will work in pairs, choosing a site for their research, meetings in the studio classes will be dedicate to tutorial guidance.

The course will provide knowledge and tools for the practical application of research and documentation processes for heritage sites in built environments, in order to examine the sites' various values.

The course will combine the acquired knowledge and the various values in order to prepare a conservation plan and development, and to prepare the research-related and practical infrastructure in advance of appropriate planning in a built historic environment.

מטרת הקורס

- הקניית ידע וכלים ליישום מעשי של תהליכי סקרי מחקר ותיעוד של אתרי מורשת בסביבה בנויה, לשם בחינת ערכיהם השונים.
- שילוב הידע הנרכש והערכים השונים, לשם עריכת פרוגרמה תכנונית לשימור ופיתוח.
- הכנת התשתית המחקרית והמעשית לקראת תכנון מקיים בסביבה היסטורית בנויה.

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בכל ההרצאות והמפגשים (נוכחות רצויה גם בעת ההנחיה לקבוצות אחרות).
- השתתפות פעילה במטלות התרגיל והדיונים ועמידה בלוחות הזמנים.
- חובת הכנת עבודות והגשות ביניים, בתום הסמסטר הראשון.
- חובת הכנת תיקי תיעוד סופיים, בתום הסמסטר השני.
- התלמידים יעבדו בזוגות / שלישיות.
- תאריך ההגשה הסופית ייקבע על ידי הנהלת בית הספר.
- תאריכים למסירת העבודות לבדיקה יקבעו על ידי מנחי הקורס.
- ההגשה בשני פורמטים מחייבים: חוברת A3 מודפסת בשחור לבן למעט מספר דפים צבעוניים ו-CD במצגת Power Point.

מרכיבי הציון הסופי

- 10% השתתפות פעילה בכל השיעורים והתרגילים ועמידה בלוחות הזמנים.
- 90% תיק התיעוד הסופי.

נושאי הקורס (נתון לשינויים)

סמסטר א' – יום א' בשעות 14:00-16:00

- שיעור 1 - שיעור מבוא
- שיעור 2 - שיעור - סקר ותיעוד סביבת האתר
- שיעור 3 - הנחיה – בחירת אתר וחומרי עזר
- שיעור 4 - הנחיה – בחירת אתר וחומרי עזר
- שיעור 5 - שיעור - תיעוד היסטורי
- שיעור 6 - שיעור - תיעוד מצב קיים
- שיעור 7 - הנחיה
- שיעור 8 - חופשת חנוכה
- שיעור 9 - שיעור - שרטוטי האתר
- שיעור 10 - שיעור - מפגעים ופרטי הבניין
- שיעור 11 - הנחיה
- שיעור 12 - הנחיה
- שיעור 13 - שיעור - הערכת אתר

- בסיום סמסטר א' יגישו הסטודנטים עבודה מסכמת על פי הנחיות.

סמסטר ב' - יום א' 14:00-16:00

- במהלך הסמסטר יונחו הסטודנטים בקבוצות העבודה על הכנת תיק התיעוד:
- בסיום סמסטר ב' יגישו הסטודנטים עבודה מסכמת - תיק תיעוד מלא על פי פורמט שייקבע.

- **מומלץ - Nicholas Stanley Price, M. Kirby Talley Jr. and Alessandra Melucco Vaccaro (editors), Historical and Philosophical Issues in the Conservation of Cultural Heritage, Getty Conservation Institute, 1996.**
- **מומלץ Kenneth Powell, Architecture Reborn, The Conservation And Reconstruction Of Old Buildings, Laurence King Publishing, 1999.**
- **מומלץ -Jukka Jukiletho, A History of Architectural Conservation, Butterworth-Heinemann Publishers, in association with ICCROM, Bath Press, Great Britain, 1999.**
- **מומלץ -Bernard M. Feilden, Conservation of Historic Buildings, Butterworth Heinemann, 2003.**
- **מומלץ - Stewart Brand, How Buildings Learn, Penguin Books, 1995.**
- **חובה -Meinig, D. W., 1979, "Symbolic Landscapes", Meinig D. W. (editor) The Interpretation of Ordinary Landscapes, New York and Oxford: Oxford University Press, pp. 164-192.**
- **חובה -Maruani T. and Amit-Cohen I., Open Space Planning Models: A review of Approaches and Methods, Landscape and Urban Planning, 81 (2007), pp. 1-13.**
- **מומלץ - שימור מבנים ואתרי התיישבות-היבטים ערכיים ומשפטיים, מרכז מחקר למורשת הארכיטקטורה – הטכניון חיפה, והמועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, הוצאת ספרים אריאל, ירושלים, תשנ"ב, 1991.**
- **מומלץ - יוסף שביד (עורך), נהלים ועקרונות בתכנון השימור, המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, 1994.**
- **מומלץ - למה הרסו את גימנסיה הרצליה? היבטים בשימור מבנים היסטוריים, המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, החברה להגנת הטבע, משרד החינוך והתרבות המרכזים הפדגוגיים, 1996.**
- **מומלץ - יוסי כץ, לעצור את הדחפור, הוצאת אוניברסיטת בר אילן, 2004.**
- **חובה - דר' ליאורה ברעם-שחל, הנחיות לסקר ותיעוד אתרים היסטוריים לשימור, מרכז מחקר למורשת הארכיטקטורה בישראל – הטכניון חיפה, והמועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, דצמבר, 1999.**

- מומלץ - אוחנה דוד ורוברט ויסטריך, מיתוס וזיכרון, ירושלים: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד, תשנ"ז (1997), מבוא עמ' 11-37.
- מומלץ - גולדשלגר נפתלי, עמית-כהן עירית ומקסים שושני, "רעיונות ירוקים בשנות העשרים של המאה העשרים: תכנון שכונת אחוזה בחיפה", קתדרה 109, ירושלים: יד יצחק בן צבי, 2003 (תשס"ד), עמ' 87-110.
- מומלץ - עזריהו מעוז, 1996 (תשנ"ו), "מגדלי המים בנוף הזכרון", קתדרה, 79, ירושלים, עמ' 160-173.
- מומלץ - עזריהו מעוז, "הטבע העניק לנו את הים" – מתווה להיסטוריה תרבותית של תל אביב 1918-1948" אופקים בגאוגרפיה 53, תשס"א (2001), עמ' 95-112.
- מומלץ - עזריהו מעוז, "שלד הברזל שותק כמו רעי": סיפורם של שרידי המשוריינים בשער הגיא", קתדרה 106, תשס"ג (2002), עמ' 119-138.
- חובה - עמית עירית, "שימור נכסי מורשת - מנוף לפיתוח כלכלי תיירותי במושבות העליה הראשונה זכרון יעקב ומזכרת בתיה", מחקרי יהודה ושומרון, 11, רשות המחקר מכללת יהודה ושומרון, אריאל, תשס"ב (2002), עמ' 237-250.
- חובה - עמית עירית ועמרם גבריאלי, "שימור ופיתוח – הקשר בין תמורות במרכז הישן של תל אביב לבין שימור", מחקרים בגיאוגרפיה של ישראל, ט"ז, המחלקה לגיאוגרפיה והאוניברסיטה העברית, ירושלים, תשס"ג (2002), עמ' 289-316.
- חובה - עמית עירית ואיתמר בן-דוד, "חזות ותדמית – לבנת הסיליקט וביטוייה בנוף הבנוי של המרכז הישן של תל אביב", ירושלים וארץ ישראל 1, 2003 (תשס"ד), עמ' 197-224.
- חובה - עמית-כהן עירית, מעמדם, ערכם ושימורם של נכסי מורשת תרבותית בנוייה במושבים, אופקים בגאוגרפיה 59, תשס"ד (2004), עמ' 129-149.
- חובה - עמית-כהן עירית, נופי מורשת תרבותית בקיבוץ – ערכים, נכסים, שימור ופיתוח כלכלי. אופקים בגאוגרפיה 66, תשס"ו (2006), עמ' 154 – 175.
- מומלץ - שלו- כליפא נירית, אנדרטת 'עבודה והגנה' בחולדה. קתדרה 102, תשס"ב (2001), עמ' 97 – 122.

חומר עזר נוסף

- הנחיות מנהל התכנון במשרד הפנים להכנת תיקי תיעוד וסקר תיעוד מקדים.
- חוק התכנון והבניה על תיקוניו ועדכוניו.
- חוק הגנים הלאומיים ושמורות הטבע.
- הנחיות עיריית תל אביב לתיעוד.

בהצלחה,

פרופ' אדר' אמנון בר אור

טופס סילבוס

שיעור / תרגיל : סקר, תיעוד והערכה לאתר בסביבה היסטורית בנויה
Survey, Documentation and Evaluation for a site in a built
historical Urban area

סמסטר ב' תשע"ה (קורס שנתי)

2 ש"ס

סוג המסגרת: שיעור, תרגיל - קורס שנתי

יום א' 14:00-16:00,

שם המרצה: פרופ' אדריכל אמנון בר אור

טלפון: 03-5163082

דואר אלקטרוני: amnon@baror-arc.com

שעות קבלה: 16:00 - 14:00 יום: א' בניין: דה - בוטון חדר: מזכירות ב"ס
לפי תאום טלפוני מראש

תיאור הקורס

שיעור / תרגיל לסקר, תיעוד והערכה לאתר בסביבה היסטורית בנויה.
הקורס לתיעוד מהווה מבוא רחב לעיסוק האדריכלי בסביבה בנויה ולעיתים אף פגיעה, במטרה להכירה, להעריכה ולקיים בה תהליכי תכנון ופיתוח ראויים.
השיעור ייערך במתכונת פרונטלית ואילו התרגיל יעשה בכיתות הסטודיו, כאשר העבודה נעשית על ידי זוגות / שלישיות תלמידים באתר אשר נבחר על ידם. המפגשים בתרגיל מוקדשים להרצאות מרחיבות בנושאי הקורס הנדונים ולדיון מעמיק בהם.
השיעורים יוקדשו להנחיה והדרכה, לביקורת והסבר המטלות המתמשכות משיעור לשיעור. ההנחיה תיערך עם שני המנחים, לעיתים יחד ולעיתים לחוד.

The survey documentation course is a wide introduction for research and evaluation in an urban area.

The course includes frontal lectures in class and exercises which take place in Studio classes.

The students will work in pairs, choosing a site for their research, meetings in the studio classes will be dedicate to tutorial guidance.

The course will provide knowledge and tools for the practical application of research and documentation processes for heritage sites in built environments, in order to examine the sites' various values.

The course will combine the acquired knowledge and the various values in order to prepare a conservation plan and development.

- To prepare the research-related and practical infrastructure in advance of appropriate planning in a built historic environment.

מטרת הקורס:

- הקניית ידע וכלים ליישום מעשי של תהליכי מחקר ותיעוד של אתרי מורשת בסביבה בנויה, לשם בחינת ערכיהם השונים.
- שילוב הידע הנרכש והערכים השונים, לשם עריכת פרוגרמה תכנונית לשימור ופיתוח.
- הכנת התשתית המחקרית והמעשית לקראת תכנון ראוי בסביבה היסטורית בנויה.

דרישות הקורס

- נוכחות חובה בכל ההרצאות והמפגשים (נוכחות רצויה גם בעת ההנחיה לקבוצות אחרות).
- השתתפות פעילה במטלות הנחיות התרגיל והדיונים ועמידה בלוחות הזמנים.
- חובת הכנת תיקי תיעוד סופיים, בתום הסמסטר.
- התלמידים יעבדו בזוגות / שלישיות.
- תאריך ההגשה הסופית ייקבע על ידי הנהלת בית הספר.
- תאריכים למסירת העבודות לבדיקה יקבעו על ידי מנחי הקורס.
- ההגשה בשני פורמטים מחייבים: חוברת A3 מודפסת בשחור לבן למעט מספר דפים צבעוניים ו-CD במצגת Power Point.

מרכיבי הציון הסופי

- 10% השתתפות פעילה בכל השיעורים והתרגילים ועמידה בלוחות הזמנים.
- 90% תיק התיעוד הסופי.

נושאי הקורס (נתון לשינויים)

פירוט סמסטר א' בסילבוס נפרד.
במהלך הסמסטר הסטודנטים יונחו בקבוצות עבודה להכנת תיק תיעוד מלא

רשימת ספרות (נתון לשינויים)

- **מומלץ** - Nicholas Stanley Price, M. Kirby Talley Jr. and Alessandra Melucco Vaccaro (editors), **Historical and Philosophical Issues in the Conservation of Cultural Heritage**, Getty Conservation Institute, 1996.
- **מומלץ** Kenneth Powell, **Architecture Reborn, The Conservation And Reconstruction Of Old Buildings**, Laurence King Publishing, 1999.
- **מומלץ** -Jukka Jukiletho, **A History of Architectural Conservation**, Butterworth-Heinemann Publishers, in association with ICCROM, Bath Press, Great Britain, 1999.
- **מומלץ** -Bernard M. Feilden, **Conservation of Historic Buildings**, Butterworth Heinemann, 2003.
- **מומלץ** - Stewart Brand, **How Buildings Learn**, Penguin Books, 1995.
- **חובה** -Meinig, D. W., 1979, "Symbolic Landscapes", Meinig D. W. (editor) **The Interpretation of Ordinary Landscapes**, New York and Oxford: Oxford University Press, pp. 164-192.

- Maruani T. and Amit-Cohen I., Open Space Planning Models: A review of Approaches and Methods, Landscape and Urban Planning, 81 (2007), pp. 1-13.
- מומלץ - שימור מבנים ואתרי התיישבות-היבטים ערכיים ומשפטיים, מרכז מחקר למורשת הארכיטקטורה – הטכניון חיפה, והמועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, הוצאת ספרים אריאל, ירושלים, תשנ"ב, 1991.
- מומלץ - יוסף שביד (עורך), נהלים ועקרונות בתכנון השימור, המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, 1994.
- מומלץ - למה הרסו את גימנסיה הרצליה? היבטים בשימור מבנים היסטוריים, המועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, החברה להגנת הטבע, משרד החינוך והתרבות המרכזים הפדגוגיים, 1996.
- מומלץ - יוסי כץ, לעצור את הדחפור, הוצאת אוניברסיטת בר אילן, 2004.
- חובה - דר' ליאורה ברעם-שחל, הנחיות לסקר ותיעוד אתרים היסטוריים לשימור, מרכז מחקר למורשת הארכיטקטורה בישראל – הטכניון חיפה, והמועצה לשימור מבנים ואתרי התיישבות, דצמבר, 1999.
- מומלץ - אוחנה דוד ורוברט ויסטריך, מיתוס וזיכרון, ירושלים: מכון ון ליר והקיבוץ המאוחד, תשנ"ז (1997), מבוא עמ' 11-37.
- מומלץ - גולדשלגר נפתלי, עמית-כהן עירית ומקסים שושני, "רעיונות ירוקים בשנות העשרים של המאה העשרים: תכנון שכונת אחוזה בחיפה", קתדרה 109, ירושלים: יד יצחק בן צבי, 2003 (תשס"ד), עמ' 87-110.
- מומלץ - עזריהו מעוז, 1996 (תשנ"ו), "מגדלי המים בנוף הזכרון", קתדרה, 79, ירושלים, עמ' 160-173.
- מומלץ - עזריהו מעוז, "הטבע העניק לנו את הים" – מתווה להיסטוריה תרבותית של תל אביב 1918-1948 "אופקים בגאוגרפיה 53, תשס"א (2001), עמ' 95-112.
- מומלץ - עזריהו מעוז, "שלב הברזל שותק כמו רעיון": סיפורם של שרידי המשוריינים בשער הגיא", קתדרה 106, תשס"ג (2002), עמ' 119-138.
- חובה - עמית עירית, "שימור נכסי מורשת - מנוף לפיתוח כלכלי תיירותי במושבות העליה הראשונה זכרון יעקב ומזכרת בתיה", מחקרי יהודה ושומרון, 11, רשות המחקר מכללת יהודה ושומרון, אריאל, תשס"ב (2002), עמ' 237-250.
- חובה - עמית עירית ועמרם גבריאלי, "שימור ופיתוח – הקשר בין תמורות במרכז הישן של תל אביב לבין שימור", מחקרים בגיאוגרפיה של ישראל, ט"ז, המחלקה לגיאוגרפיה והאוניברסיטה העברית, ירושלים, תשס"ג (2002), עמ' 289-316.

- חובה - עמית עירית ואיתמר בן-דוד, "חזות ותדמית – לבנת הסיליקט וביטוייה בנוף הבנוי של המרכז הישן של תל אביב", ירושלים וארץ ישראל 1, 2003 (תשס"ד), עמ' 197-224.
- חובה - עמית-כהן עירית, מעמדם, ערכם ושימורם של נכסי מורשת תרבותית בנוייה במושבים, אופקים בגאוגרפיה 59, תשס"ד (2004), עמ' 129-149.
- חובה - עמית-כהן עירית, נופי מורשת תרבותית בקיבוץ – ערכים. נכסים, שימור ופיתוח כלכלי. אופקים בגאוגרפיה 66, תשס"ו (2006), עמ' 154 – 175.
- מומלץ - שלו- כליפא נירית, אנדרטת 'עבודה והגנה' בחולדה. קתדרה 102, תשס"ב (2001), עמ' 97 – 122.

חומר עזר נוסף

- הנחיות מנהל התכנון במשרד הפנים להכנת תיקי תיעוד וסקר תיעוד מקדים.
- חוק התכנון והבניה על תיקוניו ועדכוניו.
- חוק הגנים הלאומיים ושמורות הטבע.
- הנחיות עיריית תל אביב לתיעוד.

בהצלחה,

פרופסור אדר' אמנון בר אור